

VÄMJELIGT FLODGRÉN

Germund Hesslow

Sydsvenska Dagbladet 1995-01-20

Rektorn för Lunds universitet, Boel Flodgren, har nyligen försvarat sin omstridda idé att reservera 30 professurer för kvinnor (SDS 23/3). Hon skriver bl a att "man inte behöver oro sig" över förslaget, eftersom det finns så många professorer att dessa 30 bara skulle öka den kvinnliga andelen med 1.5% (från 7 till 8.5%). Därför menar hon att reaktionen är "hysterisk" och antyder att den skulle bero på att man "till varje pris vill försvara det bestående". Gunnel Holm, byrådirektör vid universitetet tror att männen är "ohyggligt rädda för kvinnor" (30/3). Härigenom demonstrerar båda att de inte alls har begripit själva kärnfrågan.

Det viktigaste argumentet mot könskvotering är att det innebär ett brott mot två utomordentligt viktiga principer. Den ena är att man inte skall diskriminera människor efter kön, ras eller något annat irrelevant kriterium. Härvid spelar naturligtvis antalet diskriminerade eller favoriserade personer ingen avgörande roll. Om man hade diskuterat att reservera en endaste professur för arier eller för män, så hade nog ingen sagt att den proteststorm som då skulle ha infunnit sig vore "hysteriskt" eftersom det ju bara gäller en halv promille av professorerna!

Den andra principen är att vetenskapliga tjänster bör tillsättas efter vetenskapliga meriter. För att slå vakt om kvaliteten på det arbete som utförs vid universiteten har man utvecklat ett omfattande system av värderingar och arbetsformer som syftar till att minska riskerna för olika slag av partiskhet och nepotism. Ett exempel är det ytterligt omständliga sakkunnigförfarandet vid tillsättningar av professorer och universitetslektorat.

Det förhållandet att man inte alltid lyckas leva upp till de högt ställda målen är tråkigt, men det kan ju inte vara ett skäl att undergräva själva principen! Det är tvärtom just därför att kravet på opartiskhet är så svårt att uppfylla, som det är särskilt viktigt att inskräpa dess karaktär av grundläggande princip och att inte undergräva vetenskapssamhällets moral genom onödiga avsteg från den.

Förslaget att frånga hävdvunna principer för att tillfredsställa tillfälliga opinioner är utomordentligt farligt, inte därför att just de professorer och forskarasistenter som skulle komma ifråga skulle vara så förskräckligt dåliga, utan därför att det innebär stadfästandet av en helt ny syn på målet med den akademiska verksamheten.

Nu kan det naturligtvis sägas att man måste kunna tumma även på viktiga principer när det finns mycket starka skäl härför. Man kan emellertid lätt konstatera att de argument som framförts för kvotering är ogenomtänkta och förvirrade.

Ett argument är att det är ett "rättvisekrav". Detta framförs ibland tillsammans med påståendet att kvinnor tidigare länge har missgynnats och att män har fått sina tjänster "därför att de är män". Men inga bevis har än så länge framförts för påståendet att kvinnor skulle ha missgynnats vid akademiska tillsättningar. Tvärtom har det framkommit att kvinnor som sökt professurer i humanistiska ämnen vid Lunds universitet haft större chans att lyckas än de manliga konkurrenterna. Hur förhållandena är vid andra fakulteter har inte undersökts, men bevisbördan ligger på kvoteringsförespråkarna. Dessutom kommer en kvotering inte alls rätta till någon orättvisa ens om en sådan förekommit. De kvinnor som skulle kvoterats in är ju helt andra än de påstås ha diskriminerats. Slutligen skapar man ju nya orättvisor genom att man nu avser att

diskriminera män.

Ett andra argument är att man anser sig kunna höja forskningens kvalitet genom att tillföra den något som kallas "kvinnliga perspektiv". Vad detta konkret betyder är dock dunkelt. Det ankommer naturligtvis på kvoteringsförespråkarna att klargöra vilka kvinnliga perspektiv som saknas i teoretisk fysik, neurofysiologi eller elautomatik för att nu nämna några av de ämnen där kvinnor är särskilt underrepresenterade och därför särskilt bör favoriseras. Om man verkligen vet vad man talar om här, så kan man dessutom ange detta i ämnesbeskrivningarna och därmed lämna möjligheten öppen för att kanske även män kan tillföra det önskade perspektivet.

Ett tredje argument är att kvinnliga professorer kan tjäna som förebilder och därför uppmuntra yngre kvinnor att göra akademisk karriär. Här tar man för givet att det är ett samhällsintresse att fler kvinnor ägnar sig åt forskning i mansdominerade ämnen, men det enda skäl som har anförts för detta är det grumliga talet om "kvinnliga perspektiv". Även om fler kvinnliga fysiker verkligen vore ett samhällsintresse, så är det knappast troligt att en ökning av andelen kvinnliga professorer från 7 till 8.5% skulle kunna ha någon avgörande inspirerande effekt.

Könskvotering av akademiska tjänster kommer att skada respekten för viktiga principer och det åligger naturligtvis förespråkarna att prestera några genomtänkta argument för att denna skada uppvägs av någon vinst. Detta har inte skett. Att personer som är ansvariga för våra universitet är beredda att åsidosätta grundläggande principer på så lösa boliner är pinsamt, för att inte säga vämjeligt.